

# MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko  
Izhaja vsako nedeljo.

UREDNIŠTVO in UPRAVA:

Prekmurska tiskarna v Murski Soboti, odgovoren Hahn Izidor.  
Telefon štev. 76.

Rokopisi se ne vračajo.

Cena oglasov na oglasni strani: cela stran 800 Din, pol strani 400 Din.  
Cena malih oglasov 15 Din. — Med tekstom vsaki oglas 15% dražji.  
Pri večkratnem oglaševanju popust.

Naročnina: znaša letno 30, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 72 Din.  
Štev. rač. poštne hran. 12.549

II. LETO

Murska Sobota, 7. Julija 1940.

ŠTEV. 27.

## Bojišča:

**Zahodne fronte,** kjer so se bili najbolj krvavi boji, kar jih pozna človeška zgodovina, ni več. Sovražnosti med Nemčijo in Francijo so bile ustavljene. Francija je morala kloniti pred silno premočjo saj se je morala vojskovati skoro sama proti Nemčiji in Italiji, ker ji je Anglija poslala na pomoč le 10 divizij svojih vojakov. Izdatnejšo pomoč so nudili Angleži le v letalstvu, ki pa tudi ni moglo ustaviti nemškega napredovanja.

**Ko so se vršila pogajanja za premirje** so Nemci še naprej prodirali v notranjost Francije, dokler niso dosegli črte, ki je bila označena v pogojih premirja. Zasedli so predvsem vso francosko obalo ob Atlantskem oceanu prav do španske meje.

**Vojna med Italijo in Francijo** se ni mogla prav razviti. Nikjer ni prišlo do večjih bitk, tako da so ostali položaji v Alpah enih, kakor drugih skoraj neizpremenjeni. Italijani so začeli ofenzivo takrat, ko so bila pogajanja za premirje med Italijo in Francijo že skoro zaključena.

**Med Nemčijo in Anglijo** pa se bojevanje z vso srditostjo nadaljuje, ki je omejeno predvsem na bojevanje v zraku. Nemška letala so skoro sleherno noč poletela nad angleškim ozemljem in rušila industrijska središča. Isto so počela tudi angleška letala, ki niso bombardirale le važnejše kraje v Nemčiji ampak tudi letališča na Nizozemskem in na Norveškem.

**Med Italijo in Anglijo** pa se vrši bojevanje v afriških kolonijah in na Sredozemskem morju. Posebno hudo trpi otok Malta, ki ga Italijani dnevno bombardirajo. Delovanje angleških letal pa je osredotočeno na Abesinijo, kjer so Italijanom razdejali važne vojaške naprave. Drugod je prišlo do majhnega streljanja na mejah posameznih kolonij tako, da o večjih bojih še ni govora.

**Italijanski general Balbo,** eden izmed voditeljev fašizma, ki je poveljeval italijanskim letalskim silam v Afriki, je na nekem poletu v bombniku, ki ga je sam upravljal, strmoglavil na tla. Vsa posadka, med njimi tudi Balbo, je bila na mestu mrtva.

**Francoske kolonije v Afriki,** ki spočetka niso hotele priznati sklenjenega premirja ter so se hotele še naprej boriti na strani Anglije, proti Italiji in Nemčiji, so slednjič tudi položile orožje.

**V kratkem se bo začela odločna vojna z Anglijo.** Ta vojna bo bliskovita. Tako pišejo nemški časopisi, ki istočasno poročajo, da je nemški poveljnik mornarice že pregledal vsa pomorska oporišča v Belgiji in na Nizozemskem ter se prepričal, da je vse pripravljeno za napad na Anglijo.

## Domači pregled

**Kraljevič Andrej,** najmlajši sin blagopokojnega kralja Aleksandra je v nedeljo obhajal svoj 12 rojstni dan.

**Podpredsednik Maček** je izjavil zastopniku nemškega tiska, da se prebivalstvo Jugoslavije veseli, da so prenehale sovražnosti med Nemčijo, Italijo in Francijo. Upanje je, je pristavil dr. Maček, da bo to premirje pomenilo začetek nove dobe trajnega miru v Evropi.

**Bolgarski kralj Boris** je odlikoval več funkcionarjev Jugoslovansko-bolgarskih lig za delo zbliževanja obeh bratskih narodov. Med odlikovanci je več Slovencev.

**Iz Dalmacije** odpotuje 200 delavcev v Nemčijo kjer bodo zaposleni do meseca decembra.

**Za 170 milijonov dinarjev** je bilo v banovini Hrvatski začeti javnih del. Še letos pa bodo začela javna dela, ki bodo veljala okoli 100 milijonov din.

**Madžarsko-jugoslovanska železniška konferenca** se je začela v Splitu z namenom, da uredijo obmejni promet med obema državama.

**O važnih gospodarskih in drugih zadevah,** ki jih nalaga sedanji čas, so se razgovarjali nekateri člani sedanje vlade s predsednikom vlade Cvetkovićem in dr. Mačkom na čelu, ki so se sestali prejšnji četrtek v Vukovgorici na Hrvatskem ob Kolpi. Pred enim letom sta se baš na tem kraju sestala Cvetković in dr. Maček, kjer je bil dosežen sporazum in ki je bil podpisan in razglašen dne 26. avgusta.

**Dr. Anton Korošec** je bil s kraljevim ukazom imenovan za ministra prosvete. Prejšnji minister prosvete Boža Maksimović je podal ostavko.

## Zunanja politika

**Premirje,** ki je bilo podpisano med Francijo in Nemčijo ter Italijo, navaja sledeče pogoje za Francijo: Vse suhozemske vojaške naprave morajo biti razorožene in orožje oddano. Letalstvo bo razdrto in spravljeno v skladišča. Vojna mornarica mora domov, kjer jo bodo razorožili. Dokler traja vojna, bosta dve tretjini Francije zasedeni. Zasedbo nemške vojaške posadke mora plačevati francoska vlada. V nezasedenem delu Francije ne sme poslovati nobena radijska postaja. Vsa francoska oporišča v Sredozemskem morju morajo biti dana na razpolago Nemčiji in Italiji.

**Izvajanje določb premirja** bo trajalo precej časa, najmanj pa 10 do 15 dni, kakor je to tudi predvideno. Preden se ne bodo izvršili omenjeni pogoji, ni pričakovati, da bi se začelo vojskovanje večjega obsega proti Angliji.

**Sovjetska Rusija** je zahtevala od Romunije, da se ji vrne Besarabija, severna Bukovina ter da dobi svoja oporišča ob izlivu Donave. Istočasno se je oglasila Madžarska, ki hoče Transilvanijo ter Bolgarija, ki terja nazaj Dobrudžo. Da bi preprečila vdor madžarske vojske, je Romunija sprejela ruske zahteve. Ruska vojska je že zasedla novo pridobljeno ozemlje.

**Ameriški časopisi** poročajo o resnih pripravah za sklenitev miru med Veliko Britanijo na eni in Nemčijo in Italijo na drugi strani ter pristavljajo, da pospešuje te priprave sovjetski premik proti Balkanu.

**Italija in Nemčija** sta se že sporazumeli, da je treba mir na Balkanu ohraniti za vsako ceno in ne bosta dopustili nadaljnih sprememb državnih mej na Balkanu in Podonavju, dokler ni končana vojna.

**Sovjetska vlada** je baje predlagala madžarski vladi, da prevzame protektorat nad ukrajinsko manjšino v Podkarpatski Rusiji. Ta vest še ni potrjena.

**V Romuniji** je bila, z ozirom na najnovejše dogodke progla-

šena splošna mobilizacija. Tudi Madžarska in Bolgarija sta poklicali veliko število rezervistov pod orožje. Vojaštvo je zasedlo meje proti Romuniji.

**Kancelar Hitler** je bil pretekli teden v Parizu in si ogledal njegove znamenitosti. Tajno kakor je prispel v Pariz, se je zopet odpeljal z letalom.

**Bivši francoski ministrski predsednik Reynaud** se je na avtomobilski vožnji težko ponesrečil.

**Japonci,** ki hočejo izrabiti sedanji položaj v Evropi, zahtevajo zase ves Daljni vzhod. Amerika je budno na straži ter je ukrenila vse potrebno, da prepreči japonske namere.

## Vsem kmečkim ljudem!

Glavni odbor kmečke zveze v Ljubljani je izdal pod tem naslovom letak, v katerem beremo med drugim tudi sledeča navodila:

Varuj zemljo! Ne prodajte je, temveč skrbno jo obdelujte!

Ne držite denarja doma! Ne zapravljajte ga po nepotrebnem. Uporabite za izboljšanje svoje kmetije.

Varčujte z življenjskimi potrebščinami! Skrbite, da boste kar najbolje preskrbljeni z lastnimi pridelki.

Ne nasedajte prišepetavanjem agentov!

Verujte tistim časopisom, ki so kmečkemu stanu naklonjeni in ki točno poročajo.

Zaupajte samo ljudem, ki jih poznate in ki so zaupanja vredni. One, ki ljudstvo vznemirjajo, natanite oblastem.

Pomagajte drug drugemu, da boste bremena lažje prenašali.

Ohranite mirno kri! V težavah najbolje uspe tisti, ki vse hladnokrvno in trezno presoja.

Ta navodila zaključuje poziv: Kmetje zavedajte se: Čim težji so časi, tem večji postaja pomen našega stanu!

## Italijani v Jugoslaviji

V naši državi živi 9.396 Italijanov, med katerimi je 5.849 italijanskih in 3.547 naših državljanov. Ti Italijani uživajo v naši državi popolno svobodo kulturnega udejstvovanja in imajo tudi celo vrsto svojih šol.

## Kmetski delavci in orožne vaje

**Po ukazu vojnega ministrstva so začasno oproščeni orožnih vaj vsi tisti, ki so potrebni pri jesenskih kmetijskih delih**

Gotovo bo zanimal vso našo javnost odlok, ki ga je izdalo ministrstvo vojske in mornarice, ki določa naslednje:

1. Lastniki parnih in motornih mlatilnic, ki sami delajo z njimi, se oproste in ne vpokličejo na orožne vaje od 1. julija do 15. septembra 1940. V kolikor lastniki sami ne bi bili upravljalci parnih in motornih mlatilnic, bodo oproščeni vojaških vaj tudi tisti, ki so po navadi pri tem delu poleti zaposleni.

2. Oni, ki so potrebni pri oranju z lokomobili in traktorji, se oproste vpoklica na orožne vaje od 1. septembra do 1. novembra 1940.

3. Te oprostitve veljajo razen za primer aktiviranja edinic, katerim pripadajo zgoraj omenjene osebe, ne velja pa za primer mobilizacije.

4. Odlok o oprostitvi od orožnih vaj omenjenih oseb bodo izdajali poveljniki vojnih okrožij na podlagi gornjih določb te uredbe.

Zainteresirane osebe morajo pravilno sestavljene prošnje (10 in 20 din kolek) poslati neposredno na vojno okrožje, ki bo odločilo, ali naj se dotični oprosti vojaških vaj ali ne.

V prošnji je med drugim treba navesti tudi očetovo ime, rojstne podatke (čas, kraj, občina, okraj), kakor tudi podatke o edinici, v kateri so bili dotični poklicani na orožne vaje. Navesti morajo v njej dalje, ali so lastniki in upravljalci parnih in motornih mlatilnic, oziroma strojev ali traktorjev, ki se uporabljajo pri oranju. Prošnji je treba priložiti tudi pravilno potrjeno pristojne občine o tem, da so dotičniki res lastniki omenjenih priprav, ali da so pri takšnem delu navadno zaposleni.

## Proti kalilcem miru in špijonom

Beograjska „Narodna odbrana“ piše:

Kalilcev miru in špijonov je v glavnem dvoje vrst, tujih in domačih. Tuji špijoni opravljajo svoj posel v tuji državi po poklicni dolžnosti, ali pa iz patriotizma, medtem ko domači služijo tujim interesom zaradi gmotnih koristi ali pa iz nepoučenosti in norosti... Njim služijo, zlasti v dobi miru, v glavnem domači akterji. Eni so dobredno plačani z denarjem, medtem ko imajo drugi razne koncesije, zastopstva in druge posle, ki omogočajo zaslužek in obogatitev. Ostali domači akterji služijo tujcem iz domišljavosti, nečimrnosti, zaradi počaščenja in odlikovanja, svečanosti, sprejemov itd. Oni tvorijo žično zvezo in pot, po kateri se prenašajo vesti, obvestila in propaganda tuje politike. Te vesti, brezglavo širjene, škodujejo ugledu in dostojanstvu države, samozavesti in moči naroda in visoki morali vsega prebivalstva.

## Izpred sodišča

**S samokresom se je igral.** Žižek Ivan iz Trnja je po noči večkrat zahajal k Horvat Tereziji, kljub temu, da je bila ta poročena. Ob neki taki priliki, ko je govoril s Horvatovo skozi okno, se je igral s svojim samokresom. Samokres pa se je sprožil in krogla je zadela Hrvatovo v prsa ter je nesrečna ženska kmalu izdihnila. Žižek je dejanje pred okrožnim sodiščem priznal in je bil obsojen na 8 mesecev zapora.

**Tatvina.** Kavčič Anton, Kolarič Jakob in Nedeljko Avgust iz Negove so izvršili v bližnjih krajih več tatvin. Odnegli so gotovino, tihotapsko blago, tudi vino. Zaradi svojih dejanj so se morali zagovarjati pred malim senatom okrožnega sodišča v Murski Soboti, ki je obsodil Kavčiča na 10 mesecev, Kolariča in Nedeljka na 4 mesece strogega zapora.

**Tašče je zabodel.** Gašpar Emerik iz Velikih Dolencev se je često prepiral s svojo ženo in njenimi starši. Ko je prišel domov z orožnih vaj, je neprestano žalil svojo ženo, katero je tudi tepel. Da bi Kardoš Frančiška rešila svojo hčerko, je pograbila poleno in se zaletela v svojega zeta. Gašpar je pri tem pograbil kuhinjski nož in ga je zasadil v trebuh svoje tašče. Kardoševa je zadobila težke poškodbe in ji je le takojšnja zdravniška pomoč rešila življenje. Gašpar je bil obsojen na 5 mesecev zapora.

## Živahno delovanje našega gasilstva

### Krog

Le par km od Murske Sobote je oddaljena prijazna vas Krog, kamor soboški meščani, posebno v poletnem času prav radi zahajajo. Poleg dobre pljače se dobi v Krogu vedno svežo pripravljene ribe in še marsikaj drugega v okrepčilo. Daleč na okoli dobro znani debeli in vedne nasmejani prijazni krčmar Ti uslužno in rad postreže, da moraš biti zadovoljen pa čeprav si prišel k njemu morda slabo razpoložen.

Prijazni so tudi vaščani, veseli in živahni v pogovoru, pridni in vedno šaljivi. Mladina pa je dovezetna za petje. Iz Kroga se skoro vsak večer sliši lepo slovensko petje.

V domačo gasilsko četo je sedaj včlanjen ženski odsek, ki obstoji iz

24 zalih deklin. Ta odsek izvaja vse vaje kot moški in poleg tega tudi samarjansko delo. S tem je kroška gasilska četa času primerno izpopolnjena in bo sposobna za delovanje tudi v primeru, če bodo moški člani pozvani na vojaške vaje.

Rezervni poročnik g. Gomboc skrbi za pravilno izvajanje vežb, bolničar g. Gomboši jih poučuje v samarjanskem delu, šolski upravitelj g. Horvat pa vse to nadzoruje. Živaho je sedaj v Krogu, ko se pripravljajo na velike okrožne gasilske vaje, ki se bodo vršile dne 7. julija v Krogu.

Poleg domače gasilske čete bodo nastopile v Krogu z vajami vse gasilske čete iz območja občine Murska Sobota okolica in četa tovarne Benko iz Murske Sobote s svojimi 40 člani, ki bo izvajala tudi simbolične vaje. S seboj bodo imeli tudi motorko, da vaščanom predložijo njeno dragoceno vrednost.

Posebno zanimivo bo na vajah opazovati nastop ženskega odseka, izvajanje simboličnih vaj čete tovarne Benko in vežbo pasivne obrambe pred napadi iz zraka.

Kdor si želi prijetne zabave, ogled koristnih gasilskih vežb, ki so v korist obrambe naših domov in ljudi, naj pride na ta dan v Krog.

### Kuzma

Gasilske čete iz območja naše občine so izvršile dne 30. junija t. l. pri nas svoje letne okrožne vaje. Vaje je nadzoroval član župne uprave g. Pojbič Julij. Poleg vojaških vaj in vaj z orodjem so gasilci vežbali tudi nastop na požariščih. Izvedba vaj je bila dobra in je dokazala, da so naši požarniki vredni zaupanja.

### Prosenjakovci

V nedeljo, dne 30. junija t. l. je bilo pri nas živahno. Mnogo ljudi je prišlo k nam iz bližnje in daljne okolice ter precej uglednih gostov iz M. Sobote, ki so z zanimanjem opazovali nastop gasilcev iz območja naše občine. Vse vežbe so bile strumno izvedene, posebno zanimiva pa je bila vežba pasivne obrambe pred napadi iz zraka. Pokazale so tudi petarde kot znak spušenih zažigalnih bomb.

Po izvršenih vajah je starešina g. Benko pohvalil gasilce in jim obrazložil razne primere uspešnega delovanja na gasilskem polju. Tudi je zaprisegel nove člane, dvema pa pripel odličja s katerim so bili odlikovani od gasilske zajednice. Strumen mimohod je zaključil ta del prireditve, nakar se je razvila prosta zabava v prostorih gostilne g. Varge. Član župne uprave g. Frahm je lahko zadovoljen z vzgojo gasilcev svojega območja.

### Dankovci

Mi živimo v zatišju. O nas se redko kedaj piše. Danes pa je vredno da opišemo gasilske vaje, ki so se vršile pri nas po tolikih letih. V nedeljo, dne 30. VI. t. l. popoldne je

prikorakalo k nam 9 gasilskih čet, pod nadzorstvom članov župne uprave g. Stajnka in Banfija. Vežbale so vojaške z orodjem in požarne vaje. Vse smo pozorno opazovali in če upoštevamo zaposlenost naših gasilcev pri težkem poljskem delu, moramo ugotoviti, da so na vajah prav dobro nastopili. Pokazali so svojo sposobnost, posebno kar se tiče obrambe naših domov pred požari in napadi iz zraka.

### Beznovci

Dne 30. junija t. l. popoldne je bil pri nas blagoslovljen gasilski dom, ki so ga zgradili naši gasilci s pomočjo vaščanov. V to svrhu se je zbralo pri nas mnogo naroda in vse gasilske čete občine Bodonci. Župno upravo je zastopal podstarešina g. Bac iz Murske Sobote, ki je imel o pomenu gasilskih domov in gasilstva sploh, prav lep govor. Predsednik občine g. Hodošek je v svojem govoru poudarjal požrtvovalnost gasilcev v delovanju za obrambo naših domov pred požari. Končno se je član gasilske čete Beznovci zahvalil vsem onim, ki so s svojimi prispevki pripomogli k zgraditvi gasilskega doma. S tem je bila blagoslovitev zaključena.

## Dvojni umor v Štrigovi

Karl Makovec, sin štrigovskega grobarja, ki je bil radi pretepanja že večkrat občutno kaznovan, je bil zaljubljen v posestniško hčerko Marijo Repovo iz Štrigove. Ker pa dekle ni maralo zanj, ji je grozil, da jo bo ubil, prav tako tudi njenega fanta Viljema Rašpergerja. Oba je stalno zasledoval in eno prejšnjih nedelj se mu je ponudila prilika, da je izvršil svoj peklenski načrt. Viljem Rašperger je bil doma na vojaškem dopustu. Ker se je v nedeljo zvečer že odpravljaj nazaj, ni mogel spremljati svoje izvoljenke domov. Z dekletom je šel njegov brat Viktor, ki je bil šele nekaj mesecev oženjen. Ko sta šla proti dekletovemu domu pa je nena-doma planil iz žita ob cesti ljubosumni Makovec ter najprej zabodel Repovo. Viktor Rašperger jo je hotel braniti. Blaznež pa je planil na njega in ga z nožem tako obdelal, da je bil na mestu mrtev. Takoj za tem je planil za bežečo Repovo in še njo umoril. Po krvavem dejanju si je hotel prerezati žile, vendar si je premislil. Orožniki so prijeli morilca še tisti večer ter ga odpeljali v ljutomerske sodne zapore. Od tam so ga pripeljali v Soboto, kjer zdaj čaka zaslužen kaznen za svoje gnusno in divjaško početje.

**Moderne okvirje za slike**  
**Post. vložke — Kolesa**  
dobite najceneje pri  
**N e m e c J., M Sobota.**

## DOMAČE VESTI

— **Vidovdanska proslava** na naši gimnaziji je bila tudi letos v gimn. telovadnici. Slavnostni govor je imel prof. Liška, ravnatelj inž. Zobec pa je podal učencem navodila za počitnice. Dijaki so se razšli na domove in Sobota je precej izgubila na živahnosti.

— **Premestitve.** K okrožnemu sodišču v Maribor sta premeščena tuk. sodna pripravnik Danilo Dobčnik in dr. Drago Tribnik. Tukajšnji sodni pripravnik Karel Tassotti pa odhaja k ljubljanskemu okrožnemu sodišču.

— **† Matija Malešič.** Dne 25. julija je v Škofji Loki nenadoma umrl tamkajšnji okrajni glavar g. Matija Malešič. Pokojni je bil znan tudi našemu prebivalstvu saj je bil od leta 1921 do 1925 dodeljen civilnemu komisariatu v Soboti. Posebej pa je treba omeniti, da je v tej dobi napisal svoj roman „Kruh“, s katerim je prvič seznanil slovenske čitatelje s Prekmurjem. Z zgodbo prekmurskih sezonskih delavcev je dosegel svoj največji literarni uspeh. Pokojnika bomo ohranili v častnem spominu.

— **Sprejemni izpit** za prvi razred gimnazije je delalo 97 učencev in 50 učenk, skupaj torej 147. Izpit je napravilo 91 učencev in 49 učenk.

— **Nevihita** je spet divjala nad Prekmurjem in napravila ponekod občutno škodo, posebno tam, kjer je padala toča. Tudi v Soboti je že začela rožljati po strehah toča, vendar pa je takoj prenehala. Nevihita je napravila ob vsej severni slovenski meji ogromno škodo, ki je ocenjena na 100 milijonov dinarjev.

— **Konec šolskega leta** na naši gimnaziji je dal ugodne rezultate glede uspeha učencev. Na drž. gimnaziji je bilo na koncu leta skupno 637 dijakov (456 učencev in 181 učenk). Od skupnega števila je bilo 78 odličnih, 198 prav dobrih in 208 dobrih. Izdelalo je torej 484 učencev ali 76%. Popravni izpit ima 95 učencev ali 15%, izdelalo pa jih ni 56 ali 9%. Prihodnje šolsko leto bodo vsi razredi na naši gimnaziji državni.

— **Matura.** K letošnji maturi v samoupravnem osmem razredu se je prijavilo 35 kandidatov (med njimi 10 kandidatke). Maturi je napravilo 33 maturantov, dva pa imata popravni izpit iz enega predmeta. Maturitetni komisiji je predsedoval kot ministrski odposlanec g. Anton Zupan, vpokojeni ravnatelj celjske gimnazije. Maturi so napravili: Antauer Marija, Balon Franc, Berden Jožef, Berden Štefan, Cug Evgen, Čeh Josip (oproščen ustnega izpita), Čeh Zora, Čisar Štefan (opr. ustn. izp.),

Derkač Karel, Dolenc Franc, Elijaš Janez, Gabrijelčič Bojan, Gross Bogomil, Gumilar Marija, Horvat Jožef, Ilko Ivan, Jakus Cvetka, Kohne Emanuel, Košir Danilo, Kukel Gizela, Marič Marija, Novak Alojzij (opr. ustn. izp.), Ogorc Ivan, Orel Milidrag, Perš Sidonija (opr. ustn. izp.), Požegar Avgusta (opr. ustn. izp.), Skuk Darinka, Rakusch Viljem, Sila Stana, Smej Josip (opr. ust. izp.), Vučko Anton, Weingerl Aleksander, Žibrik Koloman, Žlahtič Vitomil.

— **Karikaturist Kondor** spet v domovini. Pred kratkim se je vrnil v domači kraj naš rojak g. Vladislav Kondor, ki se je nad pol leta mudil na potovanju v Bolgariji. V Sofiji je priredil razstavo slik raznih političnih, gospodarskih in sportnih osebnosti, ki jih je narisal na svojih dolgih potovanjih po širnem svetu. Otvoritvi razstave so prisostvovali zastopniki vseh bolgarskih listov, ki so priobčili tudi obširne članke, v katerih so podrobno navajali Kondorjeva potovanja po svetu in posebnost njegovih karikatur. Razstava v Sofiji je imela lep uspeh, prav tako pa razstavi v Plovdivu in Silvnu. Našega umetnika-karikaturista so povsod sprejeli s pristrčno bratsko ljubeznivostjo in bolgarski časopisi so porabili tudi to priliko, da povdario tesne vezi med obema slovanskima narodoma. G. Kondor ostane še par dni v Murski Soboti, potem pa odpotuje nazaj v Bolgarijo. Prvo razstavo bo priredil v svetovno znanem kopališču Varni.

## Važno za maturante

Ministrstvo za vojno in mornarico bo letos sprejelo 40 gojencev za študiranje medicine in 5 gojencev za studij farmacij na beograjski univerzi. Sprejemali se bodo maturanti, ki so letos dovršili višji tečajni izpit. Rok za vlaganje prošenj je do 15. avgusta, za vstop v internat pa do 1. oktobra. Pogoji se dobijo pri vseh vojnih okrožjih.

## Zopetna uvedba 60% znižane voznine za inozemce na nemških progah

Tujskoprometna zveza „Putnik“ nam sporoča, da je bila zopet uvedena na nemških progah 60% znižana voznina za vse inozemce in za vse v inozemstvu bivojoče nemške državljane. Vozne olajšave veljajo za tranzit od ene do druge nemške meje, na določeno mesto v Nemčiji in nazaj, pri krožnih vožnjah in pri vožnjah od ene do druge obmejne postaje. Vozna karta se mora nabaviti v inozemstvu.

## Organizacija

## privatnih in trgovskih nameščencev v Murski Soboti.

Pred kratkim se je delovanje že ustanovljene podružnice „Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev“ v M. Soboti zelo poživelo. K temu je pripomogel mnogo pristop novih članov, med katerimi se je vpisalo zlasti precej trgov. pomočnikov in pomočnic, na drugi strani pa tudi rekonstrukcija odbora na izrednem občnem zboru.

Da bo soboška javnost vedela, da smo tudi mi združeni in da delamo, smo se odločili na tem mestu priobčevati naše delovanje.

V sedanjih resnih mednarodnih časih nam je pač zraven prosvetnega in kulturnega dela najglavnejša narodna in državljanska zavest članstva, kateri posvečamo na rednih mesečnih sestankih največ pažnje. V tem oziru hočemo biti vsi popolni in zmožni za odločen nastop v prid domovine v vsakem slučaju in pri vsaki priliki. Nadalje imamo razna strokovno-poučna predavanja in pretresanja vprašanj, ki zanimajo naše članstvo, privatno in trgovsko nameščenstvo. Naši načrti za izboljšanje položaja so obsežni in čakamo samo ugodnih časov, da jih uresničimo. V tem nas bo podpirala tudi naša centrala v Ljubljani in prepričani smo tudi, da bo stremljenje po izboljšanju naših razmer vsak podprl, ki ve kako živijo in delajo drugi privatni in trgovski nameščenci po Sloveniji.

Pozivamo vse trgovske in privatne nameščence, da se pridružijo nam, da pristopijo v našo organizacijo ter s tem pomnožijo naše število in olajšajo uresničitev naših pravičnih zahtev. Vse člane pa prosimo, da izpolnijo svojo člansko dolžnost in redno plačujejo članarino.

Naše društvo ni strankarsko, je nepolitično, ampak le strokovno. Dobrodošel nam je vsak, ki spada v naše vrste. Strnimo se torej, pomagajmo si sami in Bog nam bo pomagal. ODBOR.

## Pred povečanjem količin bencina, ki jih dobe lastniki tovornih avtomobilov.

Kakor smo že poročali, je bila v upravi državnih monopolov v Beogradu konferenca, na kateri so razpravljali o izvajanju predpisov uredbe o omejitvi potrošnje. Na tej konferenci je bila iznešena potreba, da se poveča količina bencina za tovarne avtomobile. Po beograjskih informacijah je pričakovati, da bo tej zahtevi ustrezno. Spremenjen bo tudi postopek pri odobravanju količin bencina za industrijske svrhe in bo za količine do 240 l. stavila predlog pristojna gospodarska zbornica.

## GRAJSKI KINO MURSKA SOBOTA

## PREDSTAVE:

v četrtek, dne 4. VII. ob 20:30 uri  
v petek, dne 5. VII. ob 20:30 uri  
v soboto, dne 6. VII. ob 17:30 uri  
in ob 20:30 uri

## VELEFILM

## „KABALERO - STRELJAJ“

Cesare Romero Warner Baxter  
Lyn Bary Kane Richmond  
100 „šerifov“ in 500 „senjorit“ Iovi Cisco Kida  
Napeta romanca o kitari in ...  
Pesem na ustih, ljubezen v srca, a v roki  
kitara in ...  
Romančni Don Juan iz Rio Grande

V nedeljo, dne 7. VII. 1940  
ljudska predstava ob 11 uri 15 min.

## „Kabalero — streljaj“

Znižane cene: 2, 3, 5 din.

Dodatek: Najnovejši „Fox-ov“ tednik  
in kulturni film

## PREDSTAVE:

v nedeljo, dne 7. VII. ob 15:15 uri  
ob 17:30 uri  
in ob 20:30 uri  
v ponedeljek, dne 8. VII. ob 20:30 uri  
v torek, dne 9. VII. ob 20:30 uri

## VELEFILM

## „ŠKANDAL“

Karin Svansström Zarah Leander  
Carl Gerhard E. Axelsson  
Sodeluje: Dunajska filharmonija  
in „Jazz-sinfonija“!

Slavna umetnica v svoji najboljši vlogi  
V nekem malem mestu je treba postaviti  
spomenik ...

Napeta borba za slavo... ljubezen... moža...

Dodatek: Najnovejši „Metro-Journal“

CENE PROSTOROM: 10, 8, 5 in 2 DIN.

## SPORT

## Tenis tekma.

V nedeljo, dne 7. t. m. bo na igrišču Mure zanimiva tenis tekma med mariborskim Železničarjem in Muro. Tekma se začne ob 10. uri zjutraj. Posetite zanimivo borbo.

## Železničar (subjun.) — Mura (subjun.) 2:2 (0:0).

V soboto je igralo subjuniorsko moštvo mariborskega Železničarja proti mladim tovarišem Mure. Čisti dobiček tekme je bil namenjen jugosl. Uniji za zaščito dece, zato je zelo čudno, da občinstvo ni obiskalo tekme v večjem številu.

Mariborčani so poslali v borbo izenačeno moštvo, vsi njihovi igralci so bili dobro razviti in enako stari. Pri Muri pa smo videli razen Deškoviča I., Kerčmarja E. in Malačiča, ki so približno istih let, kot so bili vsi gosti, same otroke. Seveda ti proti fizično mnogo krepkejšim gostom niso mogli mnogo opraviti, zato so pa njihovi starejši tovariši zaigrali prav dobro in so svojo nalogo zadovoljivo rešili. Pri tem je pohvaliti zlasti Deškoviča I., ki je do zadnje minute dominiral na terenu. Od mlajših so bili dobri Lah, Deškovič II. in Kerčmar G.

Rezultat v glavnem odgovarja poteku igre. Sodil je dobro in objektivno g. Hojer.

## Brivski pomočniki — trgovski pomočniki 3:1.

V soboto so brivski pomočniki zaslužen porazili svoje trgovske tovariše. Pri obeh mvstvih je igralo nekaj prav dobrih nogometašev, ki igrajo tudi pri Muri in drugih društvih. Pri brivcih sta bila dobra Zelko in Matuš, pri trgovcih pa Šrimpf.

## Punčec v Soboti.

Tenis sekcija Mure je priredila v nedeljo zanimiv nastop, na katerem je igral tudi Punčec s svojim klubskim tovarišem, najboljšim hrvaškim juniorjem Štrokom. Neprestan dež je sicer nekoliko kvaril prireditve, vendar se je zbralo na igrišču lepo število gledalcev, ki so z zanimanjem sledili lepim udarcem naših teniških mojstrov.

V prvi tekmi je nastopil soboški junior Kerčmar E. proti Štroku. Mladi Kerčmar je zaigral odlično in je bil svojemu nasprotniku, ki se je udeležil že nešteti mednarodnih tekem, ves čas enakovreden. Mlada igralca sta vodila zanimivo borbo in šele po stanju 4:4 se je Štroku posrečilo odločiti borbo s 6:4 v svojo korist. V lepi borbi je nato Punčec porazil Sobočana Kardoša s 6:1. Sledil je double Punčec — Legenštejn proti Štrok—Nemec J., v katerem se je razvila zanimiva borba in katerega je odločil Punčec s skrajno požrtvovalnostjo v korist prvega para z rezultatom 6:3, 6:4. V zanimivi borbi Punčeca proti Štroku smo videli vse fine te krasne sportne panoge. Borba se je vodila za vsako žogo, vendar je odločila Punčecova rutina in večje znanje srečanje v njegovo korist s 6:2 in 6:0. Na željo občinstva je še Punčec nastopil proti Kerčmarju in zmagal 6:0.

Prireditve je bila res lepa in je nudila vsem gledalcem pravi športni užitek, ki smo ga v provinci le redko deležni.

## Nekaj modelov naših prvovrstnih RADIOAPARATOV

prodajamo še naprej po prejšnji znižani ceni.

Prepričajte se — brezobvezno.

## RADIO NEMEC, M. Sobota

Körting Minerva  
Braun Orion  
Mende — zastopstvo.

## STROKOVNA DELAVNICA.

Strokovno polnenje auto  
in radioakumulatorjev.

## Praktikanta ali praktikantinja

sprejemem takoj

FOTO RESCH, Murska Sobota.

Izda se

v M. Soboti s 15. julijem TRGOVSKI  
LOKAL z stanovanjem in pritlikinami.  
Naslov se polzve v trgovini NEMEC J.  
v Murski Soboti.

## SLUŽBENE OBJAVE

### ZDRUŽBE TRGOVCEV V MURSKI SOBOTI

#### Zapisnik

19. redne glavne skupščine združenja  
trgovcev za srez Murska Sobota z dne  
1. maja 1940.

Dne 8. avgusta je odpotoval v Beograd naš predsednik g. Čeh, da še osebno intervenira pri najrazličnejših osebnostih ministerstva trgovine in industrije. Ostal je v Beogradu 4 dni in se ni maknil z mesta, dokler mu ni bilo izročeno pismo zagotovilo, da je ministerstvo ustanovitev naše šole dovolilo. Z odlokom ministerstva trgovine in industrije od 14. avgusta 1939 šte. VI. br. 28231 je naši šoli podeljena pravica ustanovitve in sicer uživa naš zavod po tem odloku pravice javnega šolskega zavoda. Rešitev je prišla nekoliko prepozno, tako da smo pričeli s poukom šele s 1. oktobrom mesto s 15. septembrom. Z ozirom na zelo stroge predpise zakona o srednjih trgovskih šolah, smo bili v začetku glede nastavitve kvalificiranih učnih moči v veliki zadregi. Tudi tu smo prosili našo Zbornico za pomoč. Po dolgem iskanju po kvalificirani učni moči za komercialne predmete, nas je Zbornica rešila iz zadrege. Šele po tem, ko smo imeli dovoljenje za našo šolo v rokah se je združenje vrglo z vso silo na delo in sicer se je obrnilo na razne šolske zavode in zasebnike, da odpošlejo gojence v naš zavod. Pri delu za ustanovitev naše šole gre velika zasluga g. Josipu Benku sen., ki je s pomočjo svojih odličnih zvez v Beogradu premostil marsikatero oviro. Tako imamo danes dvorazredno trgovsko šolo in se z njo lahko ponahamo, kajti po pravici rečeno, je naše združenje, prvo združenje v državi, ki je lastnik takega pomembnega šolskega zavoda. Vemo, da so se za take šole potegovali tudi druge organizacije. Toda razen naše Zbornice TOI v Ljubljani jim ta čast ni uspela.

Dne 17. junija je bila v Murski Soboti predkonferenca delegatov Zveze trgovskih združenj. Predkonferenca se je vršila v prostorih „Grajakega kina“. Za sprejem in pogostitev gostov in delegatov je združenje skrbelo najbolje, saj je imelo s tem veliko dela. Ob istem času se je vršil tudi „Prekmurski teden“, ki je bil odlično obiskan, zato je bilo delo s preskrbo prenočišč in drugimi udobnostmi za bivanje gostov v Murski Soboti zelo komplicirano.

18. junija je bila glavna skupščina Zveze, katere so se poleg naših delegatov udeležili tudi številni člani našega združenja. Po končani zvezni skupščini se je vršil obred:

Otvoritev „Trgovskega doma“.

Obred otvoritve je opravil član gradbenega odbora gosp. Josip Benko sen., ki je po slavnostnem govoru izročil ključ doma predsedniku združenja g. Francu Čehu v varstvo. Na tej otvoritveni slavnosti so govorili

še: predsednik Zbornice g. Jelačin, ki je v spontanah besedah orisal zasluge našega združenja pri delu na gospodarskem polju in na koncu naznanil, da je Zbornica v znak priznanja poklonila v fond tega doma prispevek od Din 10.000.—. Sreski načelnik g. dr. Bratina kot predstavnik tukajšnega oblastva je izrekel čestitke in se pohvalno izjavil o vseh prizadevanjih našega združenja, enako je spregovoril župan mestne občine g. Hartner Ferdinand, ki je sporočil združenju čestitke v svojem imenu kakor tudi v imenu celokupnega obč. sveta. Vsi delegati in zastopniki raznih uradov, korporacij etc. so si na to ogledali dom in se vpisali v spominsko knjigo.

Za priprave trgovskega kongresa in za delo pri soudeležbi na „Prekmurskem tednu“ so se, od konca maja dalje do 18. junija, vrstile seje in sestanki skoro dnevno, tako, da je izgledala naša pisarna kakor čebeljni panj.

Tudi s pripravami božičnice v korist bedni deci obmejnih šol, je bilo dokaj dela. Za to delo je bil izvoljen tročlanski odbor, ki so ga tvorili: gg. Brumen Joško, Nemec Ludvik in Kardoš Evgen; Zbiral je darove v denarju in blagu ter izvršil tudi vso tehnično delo, to se pravi, da je za vsakega otroka obdarjenca pripravil poseben paket. Obdarjenih je bilo vsega skupaj 104 otrok in sicer 50 dečkov in 54 deklic. Dobili so: Dečki: 30 kompletnih oblek, 12 parov perila in 32 parov čevljev; Deklice: 43 kompletnih oblek, 16 parov perila in 23 parov čevljev; skupaj torej smo dali 73 oblek, 28 parov perila in 55 parov čevljev. Poleg tega je dobil vsak otrok še razne šolske potrebščine, robce, nogavice, sviterje in druge koristne drobnarije, skratka vsak obdarovanec je bil zadovoljen. Določen delegat združenja se je dne 24. decembra odpeljal z avtomobilom od šole do šole in je tam darila deci osebno izročil. Darila so dobile šole: Trdkova, Markovci, Prosenjakovci, Serdica in Kuzma. Šole Cankova in Vel. Dolenci so pa prejele darila direktno od Zveze oziroma združenja Kranj. Tako bogate obdaritve v našem srezu menda še ni bilo. Na denarnih prispevkih smo nabrali Din 2.360.—, v blagu pa v približni vrednosti Din 3.000.—. Kolikor je manjkalo za nakup raznega blaga je dalo združenje, tako da je znašala vrednost obdaritve ca Din 11.000.—. Pri tem pa ni všteta vrednost, ki je bila poslana direktno šolam na Cankovi in Vel. Dolenci.

Vajeniški izpiti. Dne 30. aprila je položil pomočniški izpit in to drugič Press Leopold z zadostnim uspehom, dne 6. junija Rosenberger Desiderij (tudi drugič) z zadostnim uspehom, dne 21. julija Karas Josip (tudi drugič) s komaj zadostnim uspehom.

Obrtne prijave so vložili:

Sečko Ludvik iz Predanovec za trgovino z živino;

Berden Karol iz Murske Sobotice za trgovino z mešanim blagom;

Hradil Josip M. Sobota za trgovino z živino;

Hartner Ferdinand M. Sobota za veletrgovino z lesom in premogom; Mohorjeva knjigarna podružnica M. Sobota za trgovino s knjigami, papirjem etc.

Hüll Ludvik Gornja Lendava za podružnico trgovine z mešanim blagom v Kuzmi;

Kampl Avgust iz Nuskove za trg. z deželnimi pridelki in sadjem.

Obrtne prijave so vložili a do konca leta niso še prejeli obrtnih pooblastil:

Bata za podružnico na Cankovi;

Tinev Geno M. Sobota za trgovino malega obsega s sadjem in deželnimi pridelki;

Cvetič Irma Murska Sobota za trgovino z mešanim blagom.

Od poslednjih vplačana inkorporacija je bila sicer položena, ni pa še zapadla v korist združenja.

Obrt so odložili:

Dr. M. Böls Murska Sobota;

Sečko Geza Predanovci;

Kühner Ivan Gorica;

Hirsch Leopold Gorica;

Ovček Ivan Šalovci;

Šanca Aleksander Hodoš;

Lepoš Karol Ratkovci;

Horvat Jožef M. Sobota;

Novak Vilma Sebeborci;

Vukan Geza Murska Sobota.

Stanje članstva koncem leta bilo 386.

Po strokah se članstvo deli takole: Trgovine z jajci in perutnino 76, trgovine z mešanim blagom 116, branjarije 56, trgovine z mešanim blagom v smislu § 19/4 ob. z. 34, trgovine z deželnimi pridelki in sadjem 66, trgovine z živino in konji 39, agenture 2, trgovine s čevlji in čevljarskimi potrebščinami 6, trgovine s knjigami, papirjem etc. 7, sejmarske obrtne pravice 25, trgovine z manufakturo, modnim blagom in konfekcijo 10, trgovine z lesom in premogom 7, trgovine z železnino in stroji 10, tehtnice 5, drogerije 1, razne stroke 24.

Stanje pomožnega osebja je bilo koncem leta: 55 moških in 16 ženskih. Prijav je bilo 35, odjav 21. Poleg teh nameščencev vodimo v evidenci še nameščence družinske člane. Teh je 48.

Tekom leta smo izdali 68 nakupovalnih legitimacij. Stanje nakupovalcev je bilo koncem leta 47.

Poslovnih knjižic je združenje izdalo 87 (in to v zadnjih dneh meseca decembra).

Prijave za vaje je prejelo združenje 6. Eno prijavo smo odklonili. Stanje vajencev oziroma vajenk je bilo koncem leta: 20 učencev in 4 učenk.

Konkurzno postopanje je bilo uvedeno proti enemu članu. Prislinskih poravnjav izven konkurza ni bilo.

Po delovnem protokolu je prejelo združenje v obravnavo 996 spisov; pri tem ni vštet ogromen material, ki ga je združenje imelo s pripravami za organizacijo Zveznega občnega zbora in „Prekmurskega tedna“.

(Dalje.)